

Energinet Gastransmission A/S
Tonne Kjærsvvej 65
7000 Fredericia
Danmark

Att. Sean Ferris

Kontor/afdeling

Center for undergrund og beredskab

Dato

8. juli 2022

J nr. 2021-11487

/MKLH

Tilladelse til etablering af Lolland-Falster gasrørledningen over farvandskrydsningen 'Storstrømmen'

Energinet Gastransmission A/S (herefter Energinet) og Evida A/S har planlagt at etablere en gasrørledning fra Everdrup på Sjælland til Nakskov på Lolland. Undervejs krydser gasrørledningen Storstrømmen via Farø til Falster og Guldborg Sund til Lolland. Energinet er bygherre for den del af rørledningen, der ønskes etableret over Storstrømmen og for strækningen på land mellem Everdrup og Nørre Alslev. Evida er bygherre for farvandskrydsningen over Guldborg Sund og for strækningen på land fra Nørre Alslev til Nakskov. Miljøstyrelsen er miljømyndighed for landdelen, mens Energistyrelsen er myndighed for havdelen. Denne tilladelse omfatter den del af rørledningen, som Energinet med e-mail af 19. november 2021 har ansøgt Energistyrelsen om tilladelse til at etablere over farvandskrydsningen ved Storstrømmen på dansk søterritorium.

1. Tilladelse

1.1. Afgørelse

Energistyrelsen meddeler hermed tilladelse til etablering af den ansøgte gasrørledning over farvandskrydsningen ved Storstrømmen til Energinet.

Tilladelsen meddeles i henhold til § 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen¹.

Denne tilladelse omfatter etablering, herunder nedlægning, af rørledningen på dansk søterritorium i Storstrømmen. Før rørledningen sættes i drift, skal Energinet ansøge Energistyrelsen om tilladelse til at drive rørledningen, jf. § 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og kontinentalsoklen.

¹ Bekendtgørelse nr. 1520 af 15. december 2017 om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen som ændret ved bekendtgørelse nr. 1431 af 25. juni 2021.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen på 4 uger efter offentliggørelse af tilladelsen er udløbet², jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 4 og 5, jf. bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen § 4 a.

Tilladelsen omfatter ikke nødvendige tilladelser, godkendelser m.v. i medfør af anden lovgivning, og fritager ikke Energinet fra at indhente de nødvendige tilladelser og godkendelser i medfør af anden lovgivning i øvrigt.

1.2. Vilkår

Tilladelsen gives på følgende vilkår jf. § 2 og § 4 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og kontinentalsoklen:

1. Energinets del af Lolland-Falster gasrørledningsprojektet i Storstrømmen er en delstrækning af hele projektet. Såfremt Energinet opgiver projektet helt eller delvist, kan Energistyrelsen fastsætte at tilladelsen til projektet bortfalder. Energistyrelsen kan endvidere i denne situation fastsætte, at relevante vilkår opretholdes. Energinet skal underrette Energistyrelsen, hvis rørledningsprojektet ikke gennemføres som ansøgt.
2. Energinet skal fremsende en opdateret tidsplan for projektet til Energistyrelsen, herunder forventet tidspunkt for nedlæggelse af rørledningen, før nedlægning af rørledningen påbegyndes.
3. I tilfælde af en nødsituation eller andre utilsigtede hændelser i forbindelse med anlægsarbejdet skal Energinet uden ugrundet ophold underrette relevante myndigheder, inkl. Energistyrelsen, herom.
4. Energinet skal indsende statusrapporter for anlægsarbejdet i Storstrømmen. Statusrapporterne skal indsendes dagligt til Energistyrelsen, mens anlægsarbejdet pågår.
5. Energinet skal tegne forsikring til erstatning af skader, som forvoldes ved den virksomhed, der udøves i henhold til tilladelsen, selv om skaden er hændelig.
6. I forbindelse med anlægsarbejde skal de i miljøkonsekvensrapporten beskrevne afværgeforanstaltninger overholdes.
7. Energinet skal overholde de af Søfartsstyrelsen fastsatte krav vedr. etablering af sikkerhedszone langs rørledningen i forbindelse med projektets udførelse, drift og afvikling. Energinet skal fremsende dokumentation for overholdelse af vilkåret til Energistyrelsen og Søfartsstyrelsen.
8. Energinet skal udarbejde en vurdering af rørledningen efter, at den er lagt, herunder foretage et post-lay survey. Vurderingen med konklusioner skal indsendes og godkendes af Energistyrelsen inden rørledningen sættes i drift bl.a. mhp. at Energistyrelsen kan vurdere, om der skal stilles krav om havbundsinterventionsarbejder eller anlægsarbejder.
9. Energinet skal indsende de projekterede koordinater for rørledningen til Geodatastyrelsen, og den endelige placering (koordinater) for den lagte

² Bekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet.

rørledning skal indsendes til Energistyrelsen og Geodatastyrelsen, når de foreligger. Den endelige placering for den lagte rørledning skal være indsendt inden rørledningen sættes i drift.

10. Energinet skal for alle faser af projektet have etableret en nødtjeneste til imødegåelse af konsekvenser fra spild af kulbrinter eller andre utilsigtede hændelser. Plan for det etablerede beredskab skal indsendes årligt til Energistyrelsen. Tidspunktet for den årlige indsendelse fastsættes af Energinet efter dialog med Energistyrelsen.
11. Energinet skal fremsende dokumentation for at have et passende ledelsessystem for drift, inspektion og vedligehold af rørledningen, inden rørledningen kan tages i brug. Ledelsessystemet skal sikre, at drift og tilstand overvåges løbende med henblik på at sikre opretholdelse af rørledningens integritet. Energinet skal løbende vurdere ud fra en risikobaseret tilgang, om elementer i ledelsessystemet skal justeres på basis af de gjorte observationer for rørledningens tilstand og ud fra rørledningens driftsbetingelser.
12. Energinet skal sikre, at gassammensætningen holder sig inden for designspecifikationen for rørledningen. Enhver væsentlig ændring af sammensætningen skal accepteres af Energistyrelsen.
13. Prækommissionering skal foregå med våd indkøring, som angivet i ansøgningsmaterialet. Energistyrelsen skal desuden i god tid forud for prækommissionering orienteres om metodevalg, herunder valg af kemikalier, tilsætningsstoffer og anden behandling i øvrigt, idet det forudsættes, at miljø- og naturmæssig påvirkning og risiko er nedbragt mest muligt.
14. En verificerende 3. part skal udstede et "Certificate of Compliance", der dokumenterer, at installationerne opfylder gældende lovgivning, anerkendte industristandarder og Energinet's tekniske specifikationer. "Certificate of Compliance" skal fremsendes til Energistyrelsen, når det foreligger, og inden idriftsættelsestidspunktet af rørledningsanlægget.
15. Inden rørledningen idriftsættes, skal der foreligge en Offshore Inspection Release Note fra det certificerende selskab. Denne Note skal bekræfte, at rørledningen er etableret i overensstemmelse med gældende lovgivning og anerkendte industristandarder. Inspection Release Note skal fremsendes til Energistyrelsen, så snart den foreligger.
16. Energinet skal udarbejde et overvågningsprogram for driftsfasen. Overvågningsprogrammet skal omfatte de sikkerhedsmæssige forhold. Monitoreingsprogrammet skal godkendes af Energistyrelsen og være sat i værk, før rørledningen kan sættes i drift.
17. Resultaterne af de i tilladelsens bilag 1 afsnit 1.6.5. beskrevne indkøringsaktiviteter skal fremsendes til Energistyrelsen, inden rørledningerne sættes i drift.
18. Rørledningsanlægget er i anlægsfasen og under driften underkastet tilsyn af de danske myndigheder. Som led i Energistyrelsens tilsyn med rørledningen, kan Energistyrelsen til enhver tid anmode om udlevering af interne såvel som eksterne audits med henblik på at opnå indsigt i den udførte auditering og uafhængige tredjepartsverifikation.

19. Energinet skal i god tid før rørledningen forventes taget ud af brug udarbejde en plan for afvikling af rørledningsanlægget og forelægge planen for Energistyrelsen med henblik på Energistyrelsens godkendelse. Energistyrelsen kan efter forudgående dialog med Energinet pålægge selskabet - inden for en nærmere angivet frist efter endt brug - helt eller delvist at fjerne rørledningsanlæg omfattende af denne tilladelse fra havbunden, jf. § 4 stk. 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og kontinentalsoklen.

Retsgrundlag

Etablering og drift af rørledningsanlæg til brug for transport af kulbrinter på dansk søterritorium må kun finde sted med klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse, jf. § 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen. Lolland-Falster gasrørledningen over farvandskrydsningen 'Storstrømmen' er omfattet af bekendtgørelsens § 1, stk. 1, nr. 3, 'øvrige rørledninger på dansk søterritorium til transport af kulbrinter'. Adgangen til at meddele tilladelse til etablering og drift heraf er delegeret til Energistyrelsen, jf. § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 2573 af 22. december 2021 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Før der kan meddeles en tilladelse, skal der foretages en miljøvurdering, da de to bygherrer har anmodet om, at der i henhold til miljøvurderingslovens³ § 15, stk. 1, nr. 3, gennemføres en miljøvurdering for projektet, som falder under miljøvurderingslovens bilag 2, nr. 3, litra b. Miljøvurderingen er en del af den nødvendige dokumentation i forbindelse med behandling af ansøgningen og udarbejdes af bygherren. I miljøvurderingen indgår en konsekvensvurdering i henhold til Habitatdirektivet og Fuglebeskyttelsesdirektivet m.v.

Energistyrelsen skal vurdere, hvorvidt projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer kan påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområders integritet væsentligt, jf. offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsens § 4⁴, jf. artikel 6, stk. 3, i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (i det følgende benævnt habitatdirektivet). Hvis dette er tilfældet, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering.

Energistyrelsen skal endvidere vurdere, om de planlagte undersøgelser vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV. Ifølge offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsens § 8,

³ Bekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM) (miljøvurderingsloven).

⁴ Bekendtgørelse nr. 434 af 2. maj 2017 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelser nr. 1433 af 26. juni 2021.

jf. habitatdirektivets artikel 12, kan der ikke meddeles tilladelse, hvis det ansøgte projekt:

"1) forsætligt vil forstyrre de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, i deres naturlige udbredelsesområde, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvintrer eller vandrer, eller

2) vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a."

Energistyrelsen skal således også vurdere, om de planlagte undersøgelser vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Energistyrelsen skal desuden vurdere, om det ansøgte projekt kan have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer jf. § 18 i havstrategiloven⁵, jf. den nuværende havstrategi, Danmarks Havstrategi II, fra april 2019.

Energistyrelsen skal endvidere vurdere, om det planlagte projekt kan have en negativ påvirkning på relevante vandområdeplaner, herunder fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning⁶ og tilhørende bekendtgørelser.

Energistyrelsen skal ligeledes vurdere, om Lolland-Falster gasrørledningsprojektet er i strid med havplanen eller i strid med et forslag til havplan eller ændringer af havplanen, der er offentliggjort af erhvervsministeren, jf. lov om maritim fysisk planlægning⁷.

Sagsfremstilling

Energinet har med e-mail af 19. november 2021 ansøgt Energistyrelsen om tilladelse til at etablere en gasrørledning over farvandskrydsningen ved Storstrømmen på dansk søterritorium.

Energinet og Evida har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport for hele projektet, som Energistyrelsen har modtaget i endelig udgave i januar 2022.

Selskaberne oplyser, at den miljømæssige vurdering af det ansøgte rørledningsprojekt er udarbejdet i medfør af bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen og miljøvurderingsloven. Vurderingen i forhold til habitatreglerne, jf. offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen, indgår som særskilte kapitler i miljøkonsekvensrapporten.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1151 af 25. november 2019 af lov om havstrategi.

⁶ Bekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

⁷ Bekendtgørelse nr. 400 af 6. april 2020 af lov om maritim fysisk planlægning.

Miljøkonsekvensrapporten var i national høring fra 24. januar 2022 til 17. marts 2022. Miljøkonsekvensrapporten indeholder blandt andet en vurdering af miljøeffekter fra den del af rørledningen, der søges nedlagt i dansk farvand (dansk søterritorium).

Under den offentlige høring har Energistyrelsen modtaget høringsvar. Energistyrelsens har forelagt selskabet de indkomne svar fra høringen af miljøvurderingerne, og Energinet har, efter anmodning fra Energistyrelsen, kommenteret disse.

Et resume af modtagne bemærkninger i forbindelse med den nationale høringsproces fremgår af bilag 3, og kan ses på Energistyrelsens hjemmeside.

For yderligere uddybning af ansøgningen, miljøkonsekvensrapporten og øvrige miljøforhold henvises til kapitel 1, 2 og 3 i bilag 1 i indeværende tilladelse.

Energistyrelsens vurdering

Tilladelsen til etablering af den ansøgte gasrørledning over farvandskrydsningen ved Storstrømmen til Energinet meddeles på baggrund af en miljøvurdering, der er gennemført i henhold til miljøvurderingsloven. De to bygherrer har anmodet om, at der i henhold til miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, nr. 3, gennemføres en miljøvurdering for projektet, som falder under miljøvurderingslovens bilag 2, nr. 3, litra b. Miljøkonsekvensrapporten, som er udarbejdet for projektet, er en del af den nødvendige dokumentation i forbindelse med behandling af ansøgningen og er udarbejdet af bygherren. I miljøvurderingen indgår konsekvensvurdering af internationale naturbeskyttelsesområder og vurdering af påvirkning på bilag IV-arter i henhold til Habitatdirektivet og Fuglebeskyttelsesdirektivet m.v. Konsekvensvurderingen er udarbejdet i henhold til offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen.

Energistyrelsen har, i samråd med de kompetente myndigheder, vurderet, at miljøvurderingen af den del af rørledningsprojektet, som ansøges nedlagt på dansk havområde, er afsluttet med et tilfredsstillende resultat. På baggrund af miljøvurderingen som fremgår af miljøkonsekvensrapporten samt habitatvurderingen af de identificerede konsekvensers væsentlighed, de foreslåede afværgeforanstaltningers tilstrækkelighed og nationale høringsvar finder Energistyrelsen således, at Lolland-Falster gasrørledningsprojektet i Storstrømmen kan etableres og drives uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv., hvis rammerne for projektets etablering og drift, som beskrevet i den forelagte ansøgning og miljøkonsekvensrapport af januar 2022, herunder de afværgeforanstaltninger, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, bliver gennemført og vilkårene for tilladelse, jf. afsnit 1.2, overholdt. For yderligere uddybning af Energistyrelsens vurdering af miljøkonsekvensrapporten og tilhørende habitatvurdering henvises til kapitel 2 og 3 i bilag 1 i indeværende tilladelse.

På baggrund af ansøgningsmaterialet vurderer Energistyrelsen desuden, at naturgasrørledningsprojektet ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer, jf. § 18 i havstrategiloven.

Energistyrelsen vurderer endvidere, at etablering af rørledningen ikke påvirker hverken sejlads, fiskeri eller anden anvendelse af Storstrømmen og er derfor ikke i strid med havplanen, med et forslag til havplanen eller med ændringer til havplanen, jf. § 14 stk. 1, i lov om maritim fysisk planlægning.

Endvidere vurderer Energistyrelsen, at det planlagte projekt ikke vil udgøre nogen negativ påvirkning af vandområdeplanernes kvalitetselementer og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning og tilhørende bekendtgørelser.

Tilladelsen gives således på baggrund af en tilfredsstillende afsluttet vurdering af projektets miljømæssige indvirkning i Danmark, herunder tilendebragt høring af offentligheden og myndigheder nationalt.

Energistyrelsen finder endvidere, at der er belæg for at give tilladelsen på en række vilkår, der har til formål at understøtte hensyn til 1) tilstrækkelig dokumentation for at de ansøgte aktiviteter gennemføres som planlagt (vilkår 1, 2, 4, 9, 12, 13 og 17), 2) sikkerhedsmæssige forhold (vilkår 3, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 16 og 18), 3) miljømæssige forhold (vilkår 6 og 19) og 4) forsikringsmæssige forhold (vilkår 5). Disse forhold uddybes yderligere i bilag 1, kapitel 3.

1.3. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages skriftligt til Energiklagenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg inden 4 uger efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, jf. bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen § 4 a.

Klageberettiget er enhver med væsentlig og individuel interesse i afgørelsen samt lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser.

Med venlig hilsen

Trine Tougaard

Indholdsfortegnelse over bilag

Bilag 1	10
1. Ansøgningen	10
1.1. Ansøger	10
1.2. Ansøgningsmateriale	10
1.3. Lolland-Falster gasrørledningsprojektet	11
1.4. Beliggenheden af rørledningsprojektet	12
1.5. Tidsplan	13
1.6. Tekniske forhold	14
1.6.1. Havbundsintervention	14
1.6.2. Krydsning af infrastruktur	14
1.6.3. Indhold af kulbrinter og sammensætning af gassen	14
1.6.4. Design	14
1.6.5. Nedlægning og indkøring af rørledningen	15
1.6.6. Afvikling	16
1.7. Sikkerhedsmæssige forhold	17
1.7.1. Risikovurdering	17
1.7.2. Rutevalg	17
1.7.3. Sikkerhed for sejlads	17
1.7.4. Fiskeri	18
1.7.5. Beskyttelseszone / Sikkerhedszone	18
1.7.6. Kemisk og konventionel ammunition	18
1.7.7. Øvrige miljøforhold	18
1.7.8. Internationale naturbeskyttelsesområder og bilag IV-arter	19
1.7.9. Kulturarv	20
2. Miljøkonsekvensrapport og habitatvurdering samt Energistyrelsens vurdering	21
3. Myndighedernes kommentarer, vurdering og vilkår	24
3.1. Ansøger	24
3.2. Ansøgningsmateriale	24
3.3. Lolland-Falster gasrørledningsprojektet	24
3.4. Beliggenheden af den danske del af rørledningsprojektet	24
3.5. Tidsplan	25
3.6. Tekniske forhold	25
3.6.1. Havbundsintervention	25
3.6.2. Krydsning af infrastruktur	25
3.6.3. Indhold af kulbrinter og sammensætning af gassen	25
3.6.4. Design	26
3.6.5. Nedlægning af rørledningen	27
3.6.6. Afvikling	28
3.7. Sikkerheds- og miljømæssige forhold	28
3.7.1. Risikovurdering	28
3.7.2. Rutevalg	29

3.7.3. Sikkerhed for sejlads.....	29
3.7.4. Fiskeri.....	29
3.7.5. Beskyttelseszone og sikkerhedszone	29
3.7.6. Kemisk og konventionel ammunition og militære øvelsesområder.....	29
3.7.7. Øvrige miljøforhold	29
3.7.8. Internationale naturbeskyttelsesområder og Bilag IV-arter	30
3.7.9. Kulturarv	33
Bilag 2: Adresseliste over centrale involverede danske myndigheder .	34
Bilag 3: Resumé af nationale høringssvar	35

Bilag 1

1. Ansøgningen

1.1. Ansøger

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at gasrørledningen er ejet af Evida og Energinet. Energinet ejer gasrørledningen (transmissionsledning) fra Everdrup og frem til Nørre Alslev på Nordfalster og er ligeledes ansvarlig for den daglige drift på denne strækning.

Energinets hovedkvarter er Tonne Kjærsvej 65, 7000 Fredericia, Danmark.

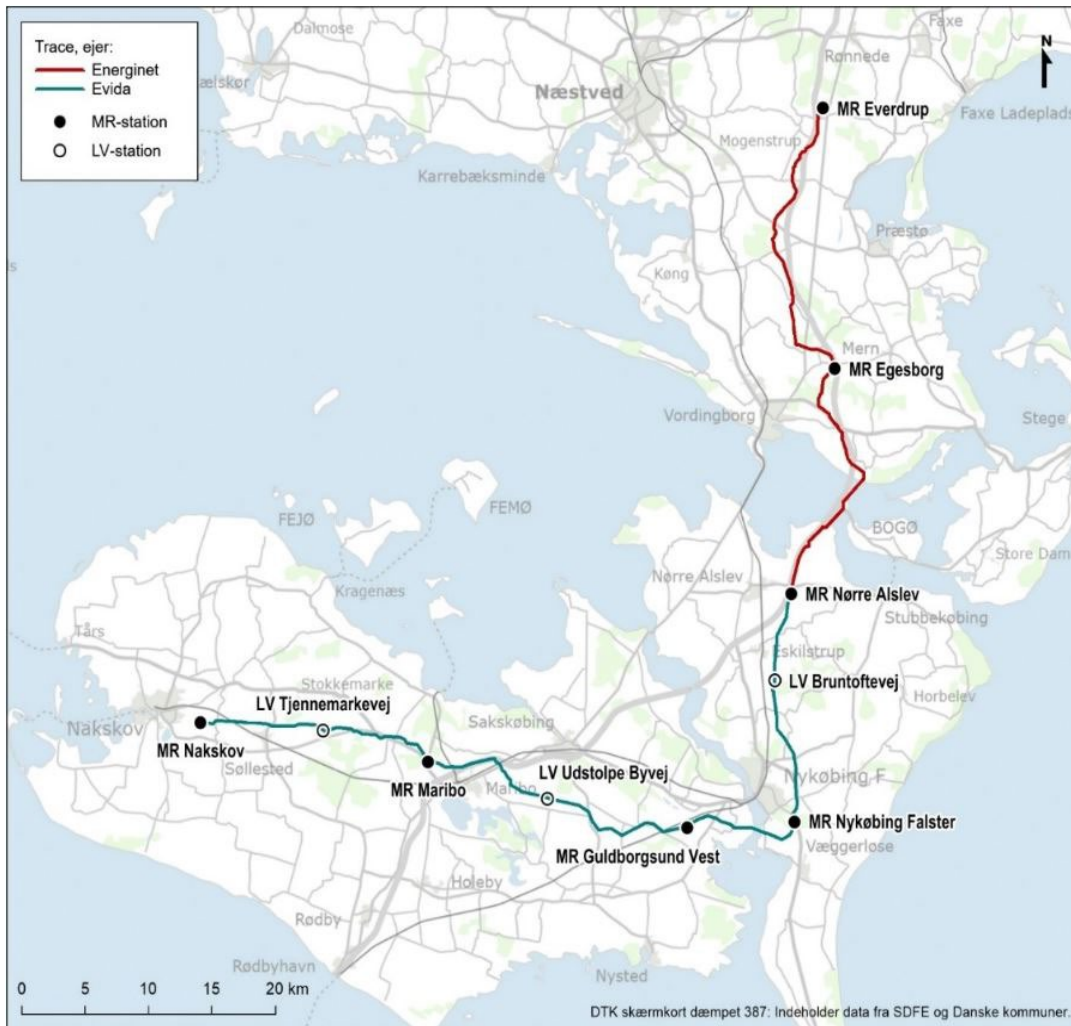
1.2. Ansøgningsmateriale

Ansøgningen er behandlet på baggrund af følgende centrale dokumenter, fremsendt af Energinet den 19. november 2021:

- "Grøn Gas Lolland Falster – Farvandskrydsninger - Konstruktionsansøgning - Ansøgning om etableringstilladelse til farvandskrydsning i Færgestrømmen og Grønsund"
 - Grøn Gas Lolland Falster – Farvandskrydsninger - Konstruktionsansøgning - Ansøgning om etableringstilladelse – Resumé - Storstrømmen
 - Energinet ledelsessystemer – Beskrivelse af Energinets ledelsessystemer
 - Green Gas Lolland Falster HDD crossings - QRA – Kombinerede kvantitative og kvalitative risikovurderinger
 - Grøn Gas Lolland Falster HAZID report – GGLF HDD Hazid Report – Version på dansk
- Grøn Gas Lolland-Falster Miljøkonsekvensrapport
 - Ikke teknisk resumé
 - Bilag 1 – Oversigt over veje
 - Bilag 2 – Kildestyrke og beregninger af støj i anlægsfasen
 - Bilag 3 – Grøn Gas Støjredegørelse
 - Bilag 4 – Oversigt over vandløb
 - Bilag 5 – Naturkortlægningsrapport
 - Bilag 6 – Støjredegørelse for underboringer
 - Bilag 7 – Udledning af trykprøvevand til marine recipienter
 - Bilag 8 – Grøn Gas – OML beregning af MR stationer
 - Bilag 9 – Vurdering af suspenderede stofkoncentrationer fra blow out til Færgestrømmen og Guldborgsund
 - Bilag 10 – Digesynsrapport
 - Bilag 11 – Udkast til beredskabsplan
 - Bilag – Naturkortlægningsrapport – kort

1.3. Lolland-Falster gasrørledningsprojektet

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at det ansøgte rørledningsprojekt på dansk søterritorium er en del af et større rørledningsprojekt mellem Everdrup på Sjælland og Nakskov på Lolland, jf. figur 1.

Figur 1: Kilde: Figur 1-1, "Ansøgning om etableringstilladelse til farvandskrydsning i Færgestrømmen og Grønsund", november 2021.

Ansøgningen fra Energinet vedrører etablering af en undersøisk rørledning med en diameter på ca. 10 tommer i dansk farvand ved farvandskrydsningen af Storstrømmen.

Lolland-Falster gasrørledningsprojektets kapacitet ved fuld udbygning er 290 mio. m³ naturgas pr. år. Den samlede længde på rørledningsruten er projekteret til ca. 115 km, hvoraf ca. 4 km af ruten er i dansk farvand i Storstrømmen og ca. 1,3 km i dansk farvand i Guldborg Sund.

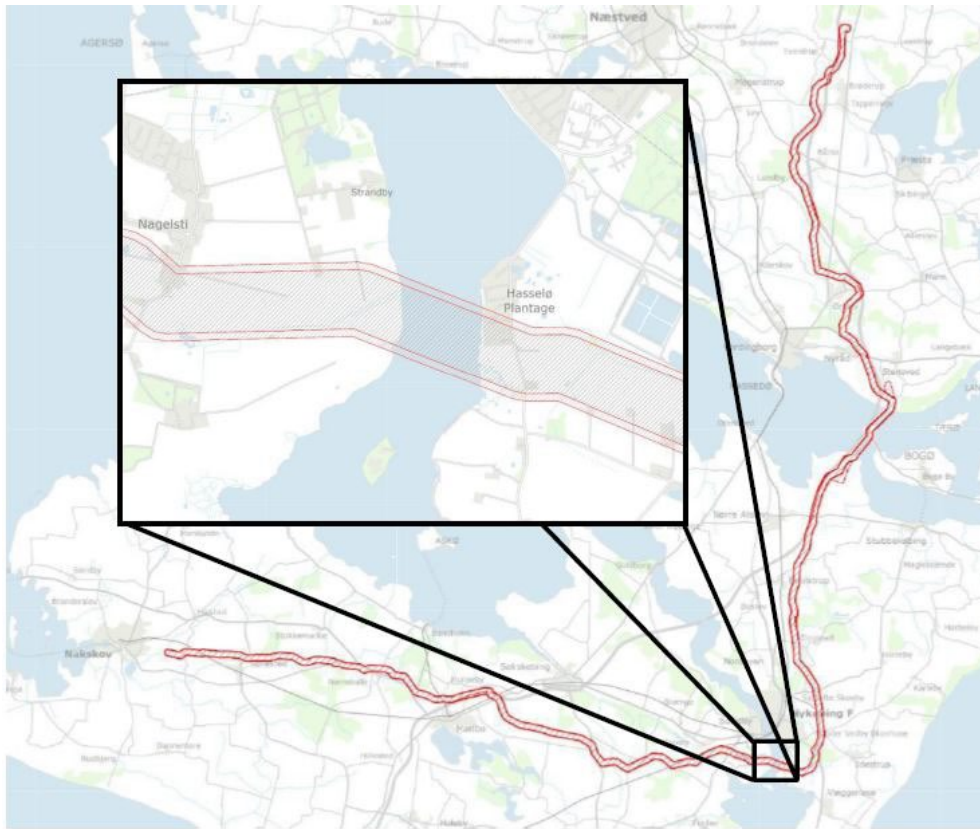
1.4. Beliggenheden af rørledningsprojektet

Det samlede rørledningsprojekt vedrører etablering af en ca. 115 km lang gasrørledning fra Everdrup på Sjælland til Nakskov på Lolland. Undervejs krydser rørledningsruten farvandskrydsningen Storstrømmen, der består af Færgestrømmen mellem Sjælland og Farø og Grønsund mellem Farø og Falster, jf. figur 2. Guldborg Sund krydses af rørledningsruten umiddelbart syd fra Nykøbing Falster, jf. figur 3. Farvandskrydsningen over Storstrømmen er ca. 4 km lang og farvandskrydsningen over Guldborg Sund er ca. 1,3 km lang.

Figur 2 Farvandskrydsningen ved Storstrømmen. Kilde: Figur 2-1, "Ansøgning om etableringstilladelse til farvandskrydsning i Færgestrømmen og Grønsund", november 2021.

Koordinaterne for den nærmere placering i Storstrømmen fremgår af ansøgningen "ansøgning om etableringstilladelse til farvandskrydsning i Færgestrømmen og Grønsund". De endelige koordinater for rørledningens placering kan først endeligt fastlægges, når rørledningen er lagt.

Figur 3 Farvandskrydsningen ved Guldborg Sund. Kilde: Figur 0-2, "Ansøgning om etableringstilladelse til farvandskrydsning i Guldborg Sund", november 2021.

1.5. Tidsplan

Det fremgår af ansøgningen, at anlægsarbejdet ifm. nedlægning af rørledningen er forventet at skulle begynde i Q2 2023 med henblik på at være klar til transport af gas i Q3 2024, jf. afsnit 2.5. i ansøgningen.

Anlægsarbejdet ifm. farvandskrydsningerne ved Storstrømmen og Guldborg Sund forventes at vare ca. 1 år, og der kan i den forbindelse forventes at være kontinuerlig aktivitet over længere tid (8-10 måneder) fra etablering af arbejdsareal til området er reetableret igen. Selve underboringen under havet og gennemtrækning af gasrørledningen vil stå på i en periode på ca. 30 dage, hvor der også arbejdes om natten.

Af projektets miljøkonsekvensrapport fremgår det desuden, at projektets samlede anlægsfase forventes at vare op til ca. 1,5 år og der kan blive arbejdet i flere etaper samtidigt.

1.6. Tekniske forhold

1.6.1. Havbundsintervention

Det fremgår af ansøgningen og miljøvurderingen, at rørledningen underbores farvandskrydsningen ved Storstrømmen, således at havbundsintervention ikke forventes.

1.6.2. Krydsning af infrastruktur

Af ansøgningen fremgår det, at gasrørledningen ikke krydser nogen kabler eller rørledninger ifm. farvandskrydsningerne.

1.6.3. Indhold af kulbrinter og sammensætning af gassen

Det fremgår af afsnit 7 i ansøgningen, at gassammensætningen i rørledningen vil variere afhængigt af om der primært er naturgas eller bionaturgas i rørledningen. Gassen vil holde sig inden for de specifikationer, der er defineret i bekendtgørelse nr. 230 af 21. marts 2018 om gaskvalitet. Energinet oplyser, at Lolland-Falster gasrørledningen er designet til tør, sød (ikke sur) naturgas, dvs. at gassen er fri for H₂S. Biogas, der tilføres gassystemet, skal således renses og opgraderes inden det tilføres. Af ansøgningen fremgår det ligeledes, at der i rørledningen ikke vil forekomme koncentrationer af H₂S, der overstiger bestemmelserne i bekendtgørelsen om gaskvalitet.

1.6.4. Design

Det fremgår af ansøgningen, at rørledningen vil blive designet i henhold til internationalt anerkendte standarder og praksis for rørledninger. Energinet oplyser, at rørledningens designlevetid er 50 år, og at man i løbet af 2022 vil kontrahere med en uafhængig tredjepart til verificering af rørledningssystemet i farvandskrydsningerne. Når tredjepartsverificeringen af alle projektfaser er afsluttet, vil der blive udstedt et overensstemmelsescertifikat, der bekræfter at rørledningen er designet, fremstillet, installeret og taget i drift i henhold til gældende tekniske og kvalitets- og sikkerhedsmæssige krav.

Inspektion

Under drift af rørledningen vil der som udgangspunkt udføres inspektioner og rensning af offshore rørledningen med mellemrum på maksimalt 4 år. Dette tidsinterval svarer til best practice for branchen. Der kan ligeledes lejlighedsvist blive foretaget inspektioner af havbunden over rørledningen, selvom dette indledningsvist ikke vurderes nødvendigt.

Trykforhold i rørledningen

Energinet oplyser i ansøgningen og miljøvurderingen, at rørledningen på strækningen fra Everdrup til Nørre Alslev på Falster, inklusiv ved farvandskrydsningen over Storstrømmen, vil have et designtryk på 55 barg.

På strækningen fra Nørre Alslev til Nakskov vil designtrykket være 40 barg.

Temperaturforhold i rørledningen

Af bilag 1 i ansøgningsmaterialet fremgår det, at rørledningens offshore designtemperatur er -10 til +50 grader celsius, mens driftstemperaturen på gassen vil ligge et sted mellem 0 til +15 grader celsius.

Rørledningens diameter og vægtykkelse

Selskabet designer rørledningen ved farvandskrydsningen over Storstrømmen til en nominal diameter på ca. 10", svarende til ca. 273 mm. Vægtykkelsen vil være ca. 11 mm.

Materialer og korrosionsforhold

Gasrørledningen i Storstrømmen konstrueres af individuelle stålrør med en gennemsnitlig længde på 16 m, som bliver strenget op og svejset sammen på land inden røret bliver trukket igennem underboringen i ét stykke ved farvandskrydsningen ved Storstrømmen.

Stålkvaliteten er i bilag 1 til ansøgningen angivet til L415 HFW kulstofstål for farvandskrydsningerne over Storstrømmen og Guldborg Sund.

Udvendigt vil stålrørene blive belagt med en i alt 13 mm tyk beskyttende belægning. Rørene vil blive belagt med 5 mm trelags polyethylen belægning for at forhindre korrosion. Den udvendige trelags polyethylen antikorrosionsbelægning består af et lag sammensmeltet epoxy, et lag klæbemiddel i midten samt et ydre lag af polypropylen. Ud over trelags polyethylen belægningen vil rørene blive belagt med et 8 mm tykt glasforstærket plastiklag, der giver rørene ekstra beskyttelse mod mekaniske skader. Derudover etableres der katodisk korrosionsbeskyttelse af gasrørledningen, som modvirker korrosionsangreb i ståloverfladen. Den katodiske beskyttelse består af en påtrykning af en svag elektrisk spænding (ICCP) på ydersiden af rørene.

1.6.5. Nedlægning og indkøring af rørledningen

Nedlægning af rørledningen ved farvandskrydsningen Storstrømmen udføres ved en styret underboring, en såkaldt HDD (horizontal directional drilling). Ved HDD bores der under havbunden, hvorefter gasrørledningen trækkes igennem det borede hul.

Boringen foretages med et pilotrør, der roterer og har et styrbart borehoved, som er forbundet med en sensor, således at borehovedets placering kan følges og justeres løbende, når der bores under havbunden. Borehovedets position kan styres og beregnes præcist ud fra flere parametre, bl.a. længde og hældning af boringen, pumpe- og væsketryk langs borestrengen, rotationshastighed, rotationsmoment og trykkraften. Dimensionen af borehullet øges ved at bore hullet op med en "udvider" (reamer) ad flere omgange i stadig større dimension.

Da gasrørledningen skal trækkes igennem underboringen i ét stykke, skal der etableres arbejdsareal på land hvor rørstykkernes kan strenges op og svejses sammen. Arbejdsarealer etableres på hver side af farvandskrydsningen, således at der er plads til entreprenørmaskiner, til håndtering af boremudder og til mandskabsfaciliteter. For farvandskrydsningen ved Storstrømmen etableres et arbejdsareal på Sydsjælland ved Stensby, og på Farø etableres der to arbejdsarealer til afsendelse og modtagelse af gasrørledningen. På Falster etableres arbejdsarealet syd for Sortsø Fredskov, så der også bores under skovarealet og de fortidsminder, der er i området.

Der kan bores fra én side af farvandet eller fra begge sider, hvor borerne mødes under havbunden. Underboringen sker minimum 10 meter under havbunden afhængig af længden af boringen og de geologiske forhold under havbunden. På de første og sidste meter af boringen, sikres det, at risikoen for udsivning af boremudder er så lav som muligt, for eksempel ved brug af borerør eller andre tiltag. Der etableres desuden 50-100 m lange foringsrør ved overgangen til de styrede underboringer for at forhindre ukontrolleret udslip af boremudder.

Energinet oplyser i ansøgningen, at boremudderet består af bentonit, som kan være tilsat polymerer og additiver. Boremudderet indpumpes under boringen for at stabilisere borehullet og nedsætte friktionen mellem rør og jord. Det anvendte boremudder opsuges ved underboringens slutpunkt og genanvendes så vidt muligt. Ellers bortskaffes det til en godkendt modtager.

Efter underboringen er udført, skal rørledningen indkøres forud for ibrugtagning. Indkøring gennemføres for at bekræfte rørledningens mekaniske integritet og sikre, at den er klar til drift og ibrugtagning. Dette gøres med henblik på at sikre, at rørledningen ikke har lækager, og at svejsninger m.m. er korrekt udført. Disse test involverer inspektion med rensegrise og trykprøvning af rørsystemet. Energinet har i ansøgningsmaterialet oplyst, at indkøring udføres som våd indkøring med trykprøvning med almindeligt ferskvand.

Efter succesfuld indkøring af rørledningen påfyldes og overtrykkes rørledningen med kvælstofgas inden påfyldning af naturgas med henblik på idriftsættelse. Påfyldning af kvælstofgassen udføres for at undgå reaktion med atmosfærisk luft, og at der skabes uønskede blandinger i rørledningen. Selve idriftsættelsen omfatter alle aktiviteter, der finder sted efter opstart, og indtil rørledningen starter med at transportere naturgas, herunder fyldning af rørledningen med gas. Forud for gasfyldning skal alle opstartsaktiviteter være afsluttet.

1.6.6. Afvikling

Rørledningen er designet til en levetid på minimum 50 år. Når en rørlednings levetid er omme, eller den af økonomiske grunde ikke mere bruges, skal den nedluk-

kes. Selskabet angiver, at afvikling af rørledningen vil blive foretaget i overensstemmelse med danske retningslinjer og praksis på tidspunktet for nedlukning af rørledningen.

1.7. Sikkerhedsmæssige forhold

1.7.1. Risikovurdering

Ansøgningen indeholder en risikovurdering af potentielle risici vedrørende tredje-parters medarbejdere samt miljømæssige risici i anlægsfasen. Risikovurderingerne følger en standardmetodik, hvor risici identificeres efterfulgt af en vurdering af relevante sandsynligheder og konsekvenser. Energinet oplyser, at metodikken for risikovurderingen er baseret på en internationalt anerkendt standard.

Ledelsessystem for design og installationsfasen

Selskabet har beskrevet sit ledelsessystem i ansøgningens bilag 3 'Energinets ledelsessystemer'. Selskabet beskriver, at ledelsessystemet er certificeret efter ISO 55001. Energinet oplyser i ansøgningen, at de har udarbejdet en sundheds-, sikkerheds- og miljøstrategi (Health Safety Environment – HSE).

1.7.2. Rutevalg

Energinet og Evida har generelt for hele rørledningsruten baseret den valgte rute på en lang række parametre. Først og fremmest er der taget højde for det samfundsøkonomiske aspekt, hvor den økonomisk mest fordelagtige rørledningsrute foretrækkes. Dette afhænger bl.a. af rutens længde og de fysiske forhold over og under jorden. Derudover tages der også særligt hensyn til sikkerhedsforhold og miljømæssige forhold i planlægningen af linjeføringen.

I den tidlige modningsfase af projektet har en række alternative ruter været undersøgt. Energinet fremfører i ansøgningen, at den oplagte opkobling af virksomheder på Lolland og Falster med det overordnede gasnet er kompressorstationen i Everdrup, som etableres ifm. Baltic Pipe projektet.

Energinet oplyser i ansøgningen, at det, for så vidt angår linjeføringen for farvandskrydsningen ved Storstrømmen, er undersøgt, om det er muligt at lægge rørledningen i havbunden i en gravet rørgrøft i stedet for at krydse farvandet ved hjælp af en styret underboring. Selskabet har vurderet, at en nedgravet løsning vest for det nuværende lineføringsforslag potentielt vil kunne påvirke ålegræsområder i Storstrømmen, som kan være vanskelig at reetablere, og der vil være en risiko for spredning af sediment fra gravearbejdet i havbunden. Energinet har ligeledes vurderet, at krydsning af Storstrømmen ved nedgravning af rørledning vil kunne påvirke Natura 2000-området nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grøn-sund. Derudover vil en nedgravet løsning være dyrere end krydsning ved underboring, og selskabet har derfor fravalgt den nedgravede løsning.

1.7.3. Sikkerhed for sejlads

Selskabet oplyser, at Lolland-Falster rørledningsprojektet ikke vurderes at påvirke sejlads, jf. "Grøn Gas Lolland-Falster Miljøkonsekvensrapport", afsnit 3.4.3.2. I miljøkonsekvensrapporten fremgår det desuden, at Energinet ikke vurderer, at rørledningsprojektet er i strid med havplanen, eftersom rørledningen anlægges ved styret underboring og derfor ikke påvirker hverken sejlads, fiskeri eller anden anvendelse af Storstrømmen.

Af ansøgningens afsnit 3 fremgår det, at der i planlægnings- og anlægsfasen kan befinde sig mindre fartøjer i farvandene, hvis opgave er at opmåle havbunden og eventuelt tracke borehovedet under underboringen.

I etableringsfasen forudses det, at der oprettes en sikkerhedszone langs hver side af rørledningen, jf. afsnit 1.7.5. i nærværende tilladelse.

1.7.4. Fiskeri

Erhvervsfiskeriforholdene er beskrevet i ansøgningens afsnit 3.1.

Energinet udelukker påvirkninger på fiskeri, da rørledningen bliver etableret som en styret underboring under havbunden. I tilfælde af at dette skulle ændre sig, vil Energinet indgå dialog med fiskere om en eventuel erstatning, som de er berettiget til i henhold til den danske fiskerilov for indgreb, der kan forårsage ulemper eller hindre fiskeriet i projektområdet. Dette forventes dog ikke at være tilfældet.

1.7.5. Beskyttelseszone / Sikkerhedszone

For at opretholde sikkerheden, både for arbejdspladsen og de øvrige søfarende i Storstrømmen, vil anlægsarbejdet kræve etablering af 200 m brede sikkerhedszoner langs hver side af rørledningen. Beskyttelseszonen omkring rørledningen oprettes automatisk, når anlægsarbejdet annonceres i Efterretninger for Søfarende. Inden for beskyttelseszonen er der forbud mod ankring, sandsugning, stenfiskeri og brug af bundslæbende redskaber (eksempelvis fiskeri med bundtrawl).

1.7.6. Kemisk og konventionel ammunition

Energinet oplyser i ansøgningens afsnit 3.3, at forekomster af ammunition ikke forventes yderligere behandlet, da rørledningen underbores og derfor vil befinde sig langt under havbunden.

1.7.7. Øvrige miljøforhold

Miljøforholdene har selskabet beskrevet i "Grøn Gas Lolland-Falster Miljøkonsekvensrapport", som bl.a. beskriver miljøforholdene i området i og omkring Storstrømmen, hvor rørledningen ansøges nedlagt, samt selskabets vurdering af hvorledes delstrækningen af rørledningen påvirker miljøet i Storstrømmen.

Miljøkonsekvensrapporten forholder sig også til projektets forventede påvirkninger på de 11 deskriptorer i Danmarks Havstrategi II. Vurderingen er, at de 11 deskriptorer ikke påvirkes, og at havområdernes nuværende miljøtilstand og mulighed for opfyldelse af de fastsatte miljømål ikke påvirkes.

Miljøkonsekvensrapporten vurderer endvidere, at projektet ikke er til hindring for vandområdeplanernes målopfyldelse.

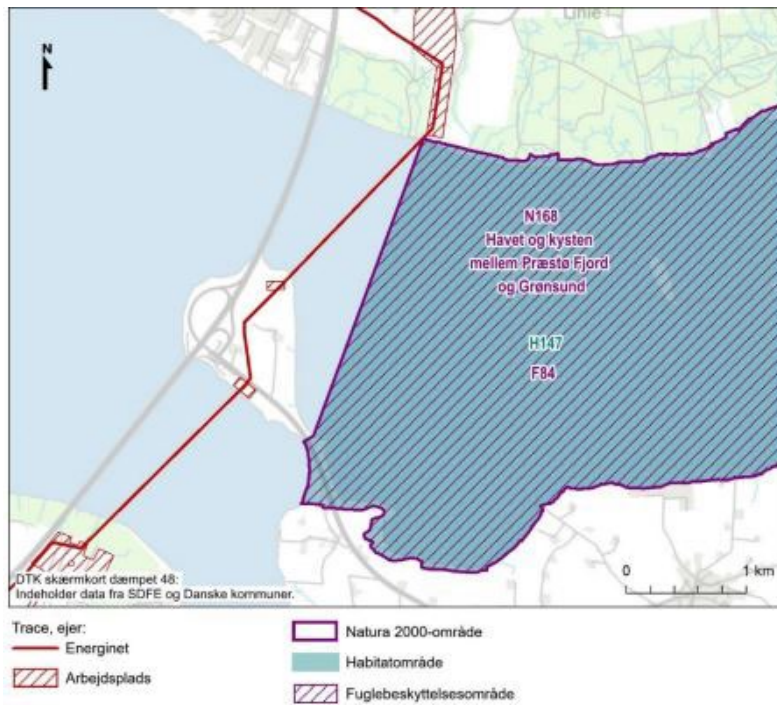
1.7.8. Internationale naturbeskyttelsesområder og bilag IV-arter

Det fremgår af ansøgningens afsnit 3.2.1, at ét marint område udpeget af de danske myndigheder som Natura 2000-område ligger udenfor, men umiddelbart op til den planlagte rute ved farvandskrydsningen ved Storstrømmen. Det drejer sig om Natura 2000-område nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund (DK006X233), som omfatter havet og kysterne mellem det sydøstlige Sjælland, Møn og Falster. Området består af Habitatområde H147 og Fuglebeskyttelsesområde F84 og F89, og den marine del af området udgøres af lavvandede bugter og fjorde med sandbund og spredte sten. Af miljøkonsekvensrapportens afsnit 17.3 fremgår det, at Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte en lang række marine og kystnære habitatnaturtyper og for at beskytte en lang række yngle- og trækfugle. Linjeføringen underbores ca. 25 meter nordvest for habitatnaturtypen strandeng og ca. 30 meter fra habitatnaturtypen bugt, jf. figur 4.

I medfør af Ramsar konventionen af 1971 er visse vådområder særligt beskyttede. Det nærmeste ramsarområde i forhold til rørledningen er dele af "Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund". Området er identisk med et Natura 2000 fuglebeskyttelses- og habitatområde.

Endvidere angives der i miljøkonsekvensrapporten, at der er gennemført en væsentlighedsvurdering til identifikation af alle de elementer i forbindelse med anlægsarbejdet, der alene eller i kombination med andre projekter eller planer kan have en væsentlig påvirkning på Natura 2000-områder. Væsentlighedsvurderingen konkluderede, at det ikke kan udelukkes, at projektet vil medføre væsentlige påvirkninger på naturtyperne bugt og strandeng samt på arterne havørn, skæv vindelsnegl og spættet sæl i Natura 2000-området 'Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund' under anlæg og drift af Lolland-Falster gasrørledningen. Der er derfor gennemført en konsekvensvurdering af Natura 2000-området Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Konsekvensvurderingen konkluderede, at projektet ikke vil påføre skade på førnævnte arter eller habitatnaturtyper i Natura 2000-området under forudsætning af, at arbejdet udføres i overensstemmelse med de foreslåede afværgeforanstaltninger. Dette er;

- at der sker oprensning af strandengen såfremt et blow out medfører, at der tilløber boremudder til den kortlagte naturtype
- at de mest støjende anlægsarbejder udføres uden for havørnens ynglesæson eller ved opsætning af støjafskærmning, der sænker støjen ved reden til under 40 dB.

Figur 4: Habitatområde H147 og Fuglebeskyttelsesområde F84's placering ift. underboringen af Storstrømmen.. Kilde: Figur 17-2, "Grøn Gas Lolland-Falster Miljøkonsekvensrapport", januar 2022.

Bilag IV-arter

Af projektets miljøkonsekvensrapport fremgår det, at marsvin er den eneste marine bilag IV-art i Storstrømmen. Da gasrørledningen vil blive anlagt ved styret underboring, vurderes det, at en væsentlig påvirkning på marsvin kan udelukkes, jf. miljøkonsekvensrapportens afsnit 17.3.3.2.5.

1.7.9. Kulturarv

Energinet oplyser i ansøgningens afsnit 3.4, at kulturarv ikke forventes yderligere behandlet, da rørledningen underbores og derfor vil befinde sig langt under havbunden.

2. Miljøkonsekvensrapport og habitatvurdering samt Energistyrelsens vurdering

Sagsfremstilling vedr. miljøkonsekvensrapport og habitatvurdering

Energinet og Evida har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport for hele projektet, som Energistyrelsen har modtaget i endelig udgave i januar 2022. De miljømæssige forhold vedrørende det ansøgte rørledningsprojekt fremgår af:

- Grøn Gas Lolland-Falster Miljøkonsekvensrapport
 - Ikke teknisk resumé

Selskabernes miljømæssige vurdering af det ansøgte rørledningsprojekt er udarbejdet i medfør af bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen og miljøvurderingsloven. Vurderingen i forhold til habitatreglerne, jf. offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen, indgår som særskilte kapitler i miljøkonsekvensrapporten.

Der har været gennemført en idéfase (1. offentlighedsfase) med indkaldelse af ideer og forslag til miljøkonsekvensrapporten fra såvel myndigheder og borgere i perioden fra 8. marts 2021 til 6. april 2021. I forbindelse hermed har der i marts 2021 været afholdt en række dialogaftener via telefon grundet covid-19 situationen.

I forbindelse med 1. offentlighedsfases indkaldelse af idéer og forslag er der indkommet høringssvar fra myndigheder, organisationer og borgere.

De indkomne høringssvar er indgået i overvejelserne om dels anlæggets placering og udformning, dels i myndighedernes beslutning om, hvilke undersøgelser og vurderinger, bygherrerne skal indarbejde i deres miljøkonsekvensrapport. En nærmere redegørelse om, hvordan høringssvarene er indgået i afgrænsningsprocessen kan bl.a. ses i det offentliggjorte afgrænsningsnotat på Energistyrelsen hjemmeside om afgrænsning af henholdsvis projektområdet og miljøkonsekvensrapportens indhold.

Miljøkonsekvensrapporten har været i høring hos de involverede danske myndigheder, hos organisationer og i offentligheden fra den 24. januar 2022 til den 21. marts 2022.

Energistyrelsen har deltaget i et virtuelt offentligt møde om det ansøgte rørledningsprojekt den 10. februar 2022.

Under den offentlige høring har Energistyrelsen modtaget høringssvar fra:

Vikingskibsmuseet
Søfartsstyrelsen
Slots- og Kulturstyrelsen
Better Energy A/S

Dansk Metal
Borgergruppe
Wind Denmark
Dansk Industri
Borgere

Et resume af modtagne bemærkninger i forbindelse med den nationale høringsproces fremgår af bilag 3, som kan ses på Energistyrelsens hjemmeside.

Energistyrelsens har forelagt selskabet de indkomne svar fra høringen af miljøvurderingerne, og Energinet har, efter anmodning fra Energistyrelsen, kommenteret disse.

Energistyrelsen vurdering

Energistyrelsen har gennemgået miljøkonsekvensrapporten og fundet, at rapporten opfylder kravene i § 20 i miljøvurderingsloven.

Rapporten har været i høring hos de involverede danske myndigheder, hos organisationer og i offentligheden i 8 uger, som er i tråd med kravet om minimum 8 ugers høringsperiode, jf. § 35 Stk. 5 i miljøvurderingsloven.

På baggrund af rapporten samt vurderinger af de identificerede konsekvensers væsentlighed, de foreslåede afværgeforanstaltningers tilstrækkelighed og nationale høringssvar finder Energistyrelsen, at Lolland-Falster gasrørledningsprojektet i Storstrømmen kan etableres og drives uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv., hvis rammerne for projektets etablering og drift, som beskrevet i den forelagte ansøgning og miljøkonsekvensrapport af januar 2022, herunder de afværgeforanstaltninger, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, bliver gennemført og vilkårene for tilladelse, jf. afsnit 1.2, overholdt.

Energistyrelsen har i forbindelse med afgørelsen især lagt vægt på følgende forhold:

Overordnet Natura 2000-områder og Bilag IV-arter

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en vurdering af projektet i forhold til beskyttelseshensynene i relevante Natura 2000-områder. Øvrige Natura 2000-områder ligger i en så stor afstand fra projektet, at det ikke er vurderet relevant at se på disse ift. projektets potentielle påvirkninger. Dette skal ses i forhold til, at langt hovedparten af projektet er et strækingsanlæg, hvis påvirkning er af overvejende lokal karakter. Der er i henhold til bestemmelserne om samordning af vurderinger, jf. kapitel 5 i miljøvurderingsbekendtgørelsen udarbejdet en samlet vurdering efter offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen af projektets dele på vand efter den fælles procedure, jf. § 8 i miljøvurderingsbekendtgørelsen. Væsentlighedsvurderinger og konsekvensvurderinger af relevante Natura 2000-områder er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens kapitel 17 samt i afsnit 3.7.8 i indeværende tilladelse.

Konklusionen på baggrund af såvel habitatvurderingerne nævnt ovenfor og miljøkonsekvensrapporten er, at projektets anlæg på vand ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for de relevante Natura 2000-områder.

Særligt beskyttede arter (bilag IV-arter) findes i området, hvor gasrørledningen planlægges etableret, heriblandt marsvin. Da gasrørledningen vil blive anlagt ved styret underboring, vurderes det, at en væsentlig påvirkning på marsvin kan udelukkes.

Miljøkonsekvensrapporten og styrelsens vurdering efter offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen viser ligeledes, at projektet ikke forsætligt vil forstyrre bilag IV-arterne i deres naturlige udbredelsesområde, særligt i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer, og ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Efter en samlet vurdering af det foreliggende materiale, herunder høringssvarene og kommentarerne hertil, har Energistyrelsen, i samråd med de kompetente myndigheder, vurderet, at miljøvurderingen af den del af rørledningsprojektet, som ansøges nedlagt på dansk havområde er afsluttet med et tilfredsstillende resultat.

3. Myndighedernes kommentarer, vurdering og vilkår

Nærværende tilladelse har været i høring hos relevante danske myndigheder med henblik på en vurdering af det ansøgte projekt. Myndighedernes kommentarer er indsat under de relevante emner. Endvidere fremgår også Energistyrelsens eventuelle bemærkning og vurdering til de enkelte emner herunder i relation til vilkårsfastsættelse. Emnerne er de samme som i Energinets ansøgning, jf. kapitel 1 i bilag 1.

3.1. Ansøger

Energistyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til dette emne.

3.2. Ansøgningsmateriale

Energistyrelsen finder, at ansøgningsmaterialet, der er forelagt af Energinet er fyldestgørende, og har derfor ikke yderligere bemærkninger til dette emne.

3.3. Lolland-Falster gasrørledningsprojektet

Farvandskrydsningen af Storstrømmen for Lolland-Falster rørledningen er en delstrækning. Såfremt Energinet opgiver projektet helt eller delvist, vurderes det hensigtsmæssigt, at Energistyrelsen kan fastsætte, at tilladelsen til projektet bortfalder, idet grundlaget for tilladelsen ændres markant. Det vurderes endvidere hensigtsmæssigt, at Energistyrelsen i denne situation vil kunne fastsætte, at relevante vilkår opretholdes, herunder for at sikre, at projektet lukkes ned på en hensigtsmæssig måde. Af samme årsager vurderes det endvidere nødvendigt, at Energinet pålægges at underrette Energistyrelsen, hvis rørledningsprojektet ikke gennemføres som ansøgt (jf. vilkår 1).

For bl.a. at sikre staten og tredjemand mod betydelige omkostninger resulterende fra eventuelle skader, som forvoldes ved den virksomhed, der udøves i henhold til tilladelsen, er det vurderet hensigtsmæssigt at fastsætte vilkår i tilladelsen om, at Energinet skal tegne forsikring til erstatning af skader, som forvoldes ved den virksomhed, der udøves i henhold til tilladelsen, selv om skaden er hændelig (jf. vilkår 5).

Energistyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til dette emne.

3.4. Beliggenheden af den danske del af rørledningsprojektet

Koordinaterne for den nærmere placering i dansk farvand fremgår af ansøgningens "Ansøgning om etableringstilladelse". De endelige koordinater for rørledningens placering og dermed kilometerpunkterne kan først endeligt fastlægges, når rørledningen er lagt.

For bl.a. at sikre tilstrækkelig dokumentation for projektet, vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at de projekterede koordinater for rørledningerne skal indsendes til Geodatastyrelsen, og den endelige placering (koordinater) for de lagte

rørledninger til Energistyrelsen og Geodatastyrelsen, når de foreligger. Den endelige placering for den lagte rørledning skal være indsendt inden rørledningen sættes i drift (jf. vilkår 9).

3.5. Tidsplan

Af hensyn til at sikre, at Energistyrelsen som tilsynsmyndighed kan følge tilstrækkeligt med i projektets faser, vurderes det hensigtsmæssigt, at Energinet som vilkår for tilladelsen skal fremsende en opdateret tidsplan til Energistyrelsen inden nedlægning af rørledningen (jf. vilkår 2).

3.6. Tekniske forhold

3.6.1. Havbundsintervention

Det fremgår af ansøgningen og miljøvurderingen, at rørledningen underbores farvandskrydsningerne, således at havbundsintervention ikke forventes.

Det er afgørende for Energistyrelsens vurdering, at disse forhold ikke ændres.

Energistyrelsen vurderer det derfor hensigtsmæssigt, at stille som vilkår, at Energinet i forbindelse med anlægsarbejdet i Storstrømmen indsender statusrapporter til Energistyrelsen. Statusrapporterne skal indsendes dagligt til Energistyrelsen, mens anlægsarbejdet ifm. farvandskrydsningen af Storstrømmen pågår, jf. vilkår 4, da der i anlægsfasen bl.a. er et særligt behov for, at der kan føres tæt tilsyn med, at der ikke foregår havbundsintervention.

Efter rørledningen er lagt, vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at Energinet skal udarbejde en vurdering af rørledningen, herunder foretage et post-lay survey. Dette bl.a. for at sikre, at forhold relaterende til rørledningens integritet og stabilitet er tilfredsstillende. Vurderingen med konklusioner skal godkendes af Energistyrelsen, som bl.a. kan stille krav om havbundsinterventionsarbejder eller anlægsarbejder (jf. vilkår 8).

3.6.2. Krydsning af infrastruktur

I ansøgningen oplyser Energinet, at gasrørledningen ikke krydser nogen kabler eller rørledninger ifm. farvandskrydsningen.

Energistyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til dette emne.

3.6.3. Indhold af kulbrinter og sammensætning af gassen

Energinet oplyser i ansøgningen, at gassammensætningen i rørledningen vil variere afhængigt af, om der primært er naturgas eller bionaturgas i rørledningen. Gassen vil udelukkende være tør, sød (ikke sur) gas og vil holde sig inden for de specifikationer, der er defineret i bekendtgørelse nr. 230 af 21. marts 2018 om gaskvalitet.

Det er af afgørende betydning for tilladelsen, at gassammensætningen holder sig inden for designspecifikationen for rørledningen, herunder at det er tør og sød naturgas, som der er ansøgt om i ansøgningen. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at stille vilkår om, at enhver væsentlig ændring af sammensætningen skal accepteres af Energistyrelsen, jf. vilkår 12.

3.6.4. Design

Af hensyn til at sikre, at der er tilstrækkelig kontrol med, at installationer er gennemført i overensstemmelse med relevant lovgivning og almene industristandarder finder Energistyrelsen det relevant at stille vilkår om, at en verificerende 3. part skal udstede et "Certificate of Compliance", der dokumenterer, at installationerne opfylder gældende lovgivning, anerkendte industristandarder og Energinets tekniske specifikationer. Energistyrelsen har som tilsynsmyndighed brug for denne dokumentation, så snart det foreligger, hvorfor det endvidere fremgår af vilkåret, at "Certificate of Compliance" fremsendes til Energistyrelsen, når det foreligger og inden idriftsættelsestidspunktet af rørledningsanlægget (jf. vilkår 14).

For at sikre en tilfredsstillende planlægning og styring af aktiviteter relateret til rørledningen finder Energistyrelsen det endvidere hensigtsmæssigt, at stille vilkår om, at Energinets ledelsessystem i projektfasen forud for idriftsættelse skal sikre og dokumentere, at dansk lovgivning samt krav og regler i medfør heraf overholdes i både normale og kritiske situationer, herunder at der er oprettet passende nødberedskab for utilsigtede hændelser (jf. vilkår 10). Energistyrelsen finder endvidere, at for så vidt angår forhold relateret til nødberedskab, er der brug for, at Energistyrelsen orienteres løbende. Der stilles derfor også vilkår om, at ændringer i nødberedskabet skal indsendes til Energistyrelsen og én gang årligt skal Energinet sende den gældende plan for det etablerede nødberedskab til Energistyrelsen. Tidspunktet for den årlige indsendelse fastsættes af Energistyrelsen efter dialog med Energinet.

For at sikre, at rørledningen opfylder gældende standarder og specifikationer for alle projektets faser, vurderer Energistyrelsen det endvidere hensigtsmæssigt at stille vilkår om, at der skal foreligge en Inspection Release Note fra det certificerende selskab, inden rørledningen idriftsættes. Denne Note skal bekræfte, at rørledningen er etableret i overensstemmelse med gældende lovgivning og anerkendte industristandarder. Inspection Release Note skal fremsendes til Energistyrelsen, så snart den foreligger, jf. vilkår 15.

Energistyrelsen forventer, at Energinet auditerer Lolland-Falster gasrørledningsprojektet efter en fast plan. Der vil her kunne være tale om relevant information for Energistyrelsen ift. at kunne kontrollere, at den relevante regulering og tilladelsens rammer er overholdt. I forlængelse af dette finder Energistyrelsen det hensigtsmæssigt at fastsætte som vilkår, at Energistyrelsen til enhver tid kan anmode om at

få en opdateret liste over audits udleveret samt nødvendig indsigt i den udførte auditering og uafhængige tredjepartsverifikation, hvor denne er påkrævet eller valgt som dokumentation for projektets gennemførelse (jf. vilkår 18).

3.6.5. Nedlægning af rørledningen

Præ-kommissionering

Energinet har i ansøgningen præciseret, hvilken metode de forventer at anvende til indkøring (eller præ-kommissionering) af Lolland-Falster rørledningen. Indkøring udføres som våd indkøring med trykprøvning med ferskvand i Storstrømmen.

Energistyrelsen kan på det nuværende grundlag acceptere våd indkøring af rørledningen som præ-kommissionering. Tilladelsen er derfor betinget af våd indkøring som præ-kommissionering som et vilkår. Det vurderes endvidere hensigtsmæssigt, at stille som vilkår, at Energistyrelsen i god tid forud for præ-kommissionering orienteres om metodevalg, herunder evt. valg af kemikalier, tilsætningsstoffer og anden behandling i øvrigt (vilkår 13), idet det forudsættes, at miljømæssig påvirkning og risiko er nedbragt mest muligt. Dette af hensyn til at kunne følge med i væsentlige aktiviteter forbundet med indkøringsfasen.

Energistyrelsen gør opmærksom på, at det er Vordingborg og Guldborgsund kommuner, der udsteder udledningstilladelser for udledning af vand fra præ-kommissionering.

Efter indkøringsaktiviteterne er udført, men inden rørledningerne sættes i drift, skal Energinet fremsende resultaterne heraf til Energistyrelsen, jf. vilkår 17. Dette vilkår stilles af hensyn til, at Energistyrelsen kan følge tilstrækkeligt med i væsentlige aktiviteter og resultater ift. projektets status og fremdrift.

Drift og vedligehold

Energistyrelsen forudsætter, at Energinet vil foretage kontinuerlig monitorering af den transporterede naturgas flow og sammensætning for at sikre, at disse er inden for designspecifikationer for rørledningen, samt at driften foretages indenfor rørledningens designspecifikationer. Af hensyn til sikkerhedsforhold mv. vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at vedligehold og drift overholder og følger fabrikantens anvisninger og at disse forhold er implementeret i Energinets styringssystem for vedligehold, så dette kan gøres til genstand for myndighedernes tilsyn. (jf. vilkår 18).

For at sikre en velfungerende drift, inspektion og vedligehold af rørledningen vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at ledelsessystemet for drift, inspektion og vedligehold af rørledningen skal være udarbejdet og sat i værk, inden rørledningen tages i brug. Endvidere bør inspektionsplanen angive hvor ofte og i hvilket omfang, der udføres intern og ekstern inspektion samt rensning af rørledningen med henblik på at sikre rørledningens såvel som havbundens tilstand, jf. vilkår 11 i tilladelsen.

Af hensyn til løbende at sikre et relevant grundlag for at planlægge drift, inspektion og vedligehold vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at Energinet løbende skal vurdere ud fra en risikobaseret tilgang, om elementerne i ledelsessystemet skal justeres på basis af de gjorte observationer for rørledningens tilstand og ud fra rørledningens driftsbetingelser, jf. vilkår 11.

For at varetage hensynet til sikkerhed og nedbringelse af risici, vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at Energinet udarbejder et overvågningsprogram for driftsfasen. Overvågningsprogrammet skal omfatte de sikkerhedsmæssige forhold. Da der er tale om særligt væsentlige forhold, vurderes det hensigtsmæssigt, at der stilles som vilkår, at monitoreringsprogrammet skal godkendes af Energistyrelsen, før rørledningen kan sættes i drift, jf. vilkår 16.

3.6.6. Afvikling

Energinet beskriver i miljøkonsekvensrapporten, at rørledningen er designet til en levetid på minimum 50 år. Energinet henviser til, at afvikling vil foregå efter de gældende danske krav og retningslinjer på afviklingstidspunktet. Alternativt vil afvikling foregå i overensstemmelse med praksis på afviklingstidspunktet. Det er anført i ansøgningen, at når rørledningen tages ud af drift tømmes den for gas og rengøres. Herefter vil rørledningen enten blive efterladt i havbunden eller blive taget op og bortskaffet efter gældende regler og retningslinjer.

Energistyrelsen gør opmærksom på, at hel eller delvis afvikling af rørledningen i dansk farvand kræver godkendelse af relevante danske myndigheder, og at det nu gældende udgangspunkt for en sådan afvikling er fjernelse og fuld oprydning, med mindst mulig intervention og påvirkning af det marine miljø (jf. vilkår 19).

For at sikre en korrekt afvikling af rørledningen efter endt brug, vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at Energinet i god tid før rørledningen forventes taget ud af brug skal udarbejde en plan for afvikling af rørledningsanlægget og forelægge planen for Energistyrelsen med henblik på Energistyrelsens godkendelse. Det vurderes endvidere hensigtsmæssigt på samme grundlag at stille som vilkår, at Energistyrelsen efter forudgående dialog med Energinet kan pålægge selskabet - inden for en nærmere angivet frist efter endt brug - helt eller delvist at fjerne rørledningsanlæg omfattende af denne tilladelse fra havbunden, jf. § 4 stk. 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og kontinentalsoklen.

3.7. Sikkerheds- og miljømæssige forhold

3.7.1. Risikovurdering

Af hensyn til sikkerheds- og miljømæssige forhold vurderes det hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at Energinet skal fremsende dokumentation for ledelsessystem for drift, inspektion og vedligehold af rørledningen i Storstrømmen, inden rørledningen

kan tages i brug. Ledelsessystemet skal sikre, at drift og tilstand overvåges løbende med henblik på at sikre opretholdelse af rørledningens integritet. Energinet skal løbende vurdere ud fra en risikobaseret tilgang, om elementerne i ledelsessystemet skal justeres på basis af de gjorte observationer for rørledningens tilstand og ud fra rørledningens driftsbetingelser (jf. vilkår 11).

3.7.2. Rutevalg

Energinet og Evida har i sit rutevalg taget særligt hensyn til sikkerhedsmæssige og miljømæssige forhold i planlægningen af linjeføringen.

Energistyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til rutevalget.

3.7.3. Sikkerhed for sejlads

Søfartsstyrelsen anfører i deres høringssvar, at gasrørledningen ikke giver anledning til sejladssikkerhedsmæssige bemærkninger, og at tilladelse til gasledningen ikke vil hindre eller væsentlig vanskeliggøre den fri sejlads, jf. havplanens bestemmelser, da gasledningen underbores i Storstrømmen og Guldborg Sund.

Energistyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til sejladssikkerheden.

3.7.4. Fiskeri

Rørledningen planlægges etableret som en styret underboring under havbunden og vil derfor ikke påvirke fiskeri.

Energistyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til fiskeri.

3.7.5. Beskyttelseszone og sikkerhedszone

For at opretholde sikkerheden, både for arbejdspladsen og de øvrige søfarende i Storstrømmen vil anlægsarbejdet kræve etablering af 200 m brede sikkerhedszoner langs hver side af rørledningen. Energistyrelsen bemærker, at sikkerhedszone under og beskyttelseszone efter nedlæggelsen af rørledningen skal aftales med Søfartsstyrelsen (vilkår 7).

3.7.6. Kemisk og konventionel ammunition og militære øvelsesområder

Energistyrelsen bemærker, at forekomster af ammunition ikke forventes yderligere behandlet, da rørledningen underbores og derfor vil befinde sig langt under havbunden.

3.7.7. Øvrige miljøforhold

Miljøstyrelsen har i deres høringssvar under den offentlige høring af miljøkonsekvensrapporten anført, at Miljøstyrelsen ikke har nogen bemærkninger.

På baggrund af ansøgningsmaterialet vurderer Energistyrelsen, at naturgasrørledningsprojektet ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer, jf. § 18 i havstrategiloven.

Energistyrelsen vurderer endvidere, at etablering af rørledningen ikke påvirker hverken sejlads, fiskeri eller anden anvendelse af Storstrømmen og er derfor ikke i strid med havplanen, med et forslag til havplanen eller med ændringer til havplanen, jf. § 14 stk. 1, i lov om maritim fysisk planlægning.

Det er desuden Energistyrelsens vurdering, at det planlagte projekt ikke vil udgøre nogen negativ påvirkning af vandområdeplanernes kvalitetselementer og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning og tilhørende bekendtgørelser.

Beredskab

I medfør af § 4, stk. 1, nr. 7 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen skal Energinet for alle faser af projektet have etableret en nødtjeneste til imødegåelse af konsekvenser fra spild af kulbrinter eller andre utilsigtede hændelser. Plan for det etablerede beredskab skal indsendes årligt til Energistyrelsen. Tidspunktet for den årlige indsendelse fastsættes af Energistyrelsen efter dialog med Energinet, jf. vilkår 10.

Det vurderes endvidere hensigtsmæssigt at stille vilkår om, at Energinet i tilfælde af en nødsituation, spild af kulbrinter eller andre utilsigtede hændelser skal underrette relevante myndigheder, inkl. Energistyrelsen, uden ugrundet ophold, jf. vilkår 3.

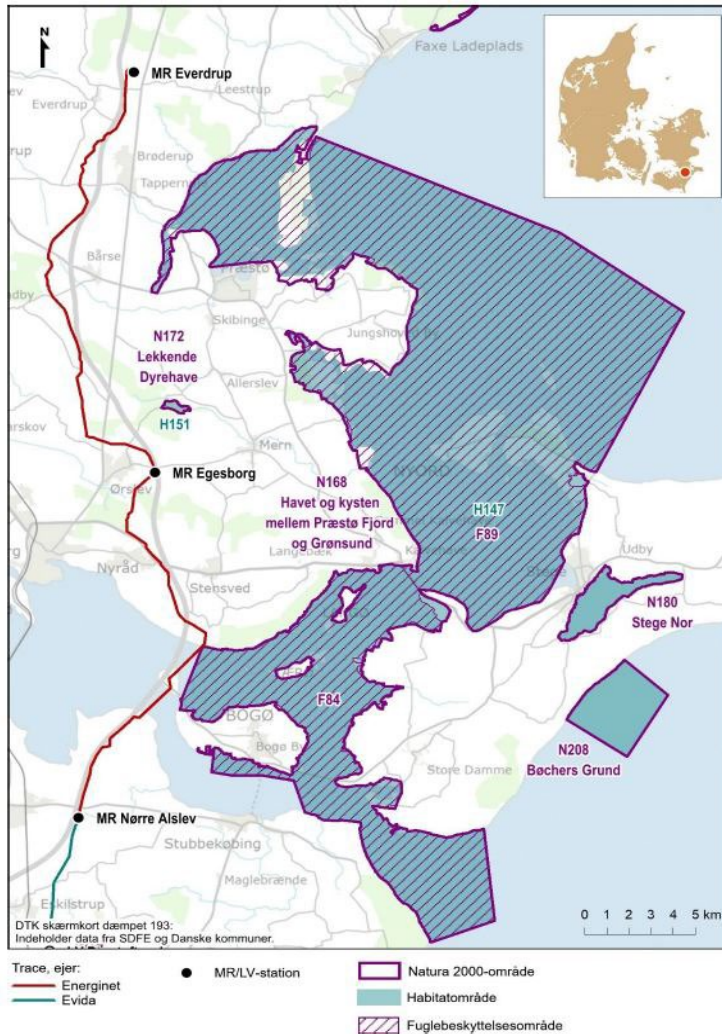
Energistyrelsen henleder endvidere opmærksomheden på, at en plan for udslip fra rørledningen i henhold til § 33 i bekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019 af lov om beskyttelse af havmiljøet (havmiljøloven) og bekendtgørelse nr. 909 af 10. juli 2015 om beredskab ved forurening af havet fra olie- og gasanlæg, rørledninger og andre platforme, inden rørledningen tages i drift, skal indsendes til Miljøstyrelsen til godkendelse, og gør endvidere opmærksom på bestemmelserne om straksindberetning af spild i forbindelse med rørledningen i henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 874 af 27. juni 2016 om indberetning i henhold til lov om beskyttelse af havmiljøet.

3.7.8. Internationale naturbeskyttelsesområder og Bilag IV-arter

Storstrømmen - Natura 2000-områder og Bilag IV-arter

Natura 2000-områder

Natura 2000-område nr. 168: "Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund" er det eneste Natura 2000-område i umiddelbar nærhed af undersøgelseskorridoren for Lolland-Falster gasrørledningen i Storstrømmen, jf. figur 5 nedenfor. De øvrige Natura 2000-områder, markeret med lilla på kortet i figur 5, indgår ikke i følgende beskrivelse og vurdering. I det omfang, at disse områder kan blive påvirket af anlæg på land, vil de være omfattet af Natura 2000-vurderingen for projektets landdel.

Figur 5 Natura 2000-område nr. 168: Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Kilde: Figur 17-1, "Grøn Gas Lolland-Falster Miljøkonsekvensrapport", januar 2022.

Natura 2000-område nr. 168: Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

Området består af habitatområde H147 og fuglebeskyttelsesområde F84 og F89. Området ved Præstø Fjord er ligeledes udpeget som ramsarområde.

Linjeføringen for Lolland-Falster gasrørledningen i Storstrømmen ligger uden for Natura 2000-området, og linjeføringen underbores ca. 25 meter nordvest for habitatnaturtypen strandeng og ca. 30 meter fra habitatnaturtypen bugt. Fuglebeskyttelsesområde F89 ligger ca. 4 km øst for linjeføring og ca. 10 km nordøst for arbejdspladsen for underboringen. Det vurderes, at der ikke er risiko for påvirkning på udpegningsgrundlaget for F89, og området er derfor ikke yderligere behandlet i det følgende.

Den marine del af Natura 2000-området nr. 168 udgøres af lavvandede bugter og fjorde med sandbund og spredte sten, og området har bl.a. habitatnaturtyperne

bugt og strandeng på områdets udpegningsgrundlag. Af arter på habitatområdets udpegningsgrundlag kan bl.a. nævnes spættet sæl og marsvin.

Hele rørledningstracéet forløber uden for Natura 2000-området og rørledningen etableres desuden som en underboring. I den fremlagte væsentlighedsvurdering vurderes det derfor, at hverken habitatnaturtyper eller arter på områdets udpegningsgrundlag som udgangspunkt vil blive påvirket som følge af projektet. I væsentlighedsvurderingen kan man dog ikke på forhånd udelukke en væsentlig påvirkning i tilfælde af et blow-out på naturtyperne strandeng og bugt og på arterne skæv vindelsnegl, gråsæl og spættet sæl, og der er derfor udarbejdet en konsekvensvurdering for påvirkningerne på disse. Derudover indeholder konsekvensvurderingen også en vurdering af effekten af støj på ynglende havørne på land.

Den fremlagte konsekvensvurdering af Natura 2000-området nr. 168 konkluderer, at områdets integritet ikke skades, at anlægsarbejderne alene vil medføre en kortvarig og ubetydelig påvirkning, og at arbejderne ikke vil være til hinder for hverken opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller opnåelse af bevaringsmålsætninger. Konsekvensvurderingen konkluderer ligeledes, at der ikke vil ske skade på arter eller habitatnaturtyper under forudsætning af, at anlægsarbejdet udføres i overensstemmelse med foreslåede afværgeforanstaltninger vedr. støj og i tilfælde af et blow-out. De foreslåede afværgeforanstaltninger er:

- at der sker oprensning af strandengen såfremt et blow-out medfører, at der tilløber boremudder til den kortlagte naturtype
- at de mest støjende anlægsarbejder udføres uden for havørnens ynglesæson eller ved opsætning af støjafskærmning der sænker støjen ved reden til under 40 dB.

For nærmere beskrivelse og vurdering af påvirkninger ved Natura 2000-område nr. 168 henvises til miljøkonsekvensrapportens afsnit 17.3 og 17.12.

Energistyrelsens vurdering

På baggrund af fremlagte væsentlighedsvurdering og konsekvensvurdering for Natura 2000-området nr. 168, herunder at anlægsarbejderne udføres i overensstemmelse med de i miljøkonsekvensrapportens foreslåede afværgeforanstaltninger, finder Energistyrelsen ikke, at projektet i anlægsfasen og driftsfasen vil medføre skadelige påvirkninger af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 168, jf. § 4, stk. 1 i offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen.

Energistyrelsen vurderer det på denne baggrund hensigtsmæssigt at stille som vilkår, at Energinet skal overholde de af miljøkonsekvensrapporten fastsatte afværgeforanstaltninger i forbindelse med projektets udførelse, drift og afvikling jf. vilkår 6.

Bilag IV-arter

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at marsvin (*Phocoena phocoena*) er den eneste marine bilag IV-art i Storstrømmen. Storstrømmen er et transitionsområde for to adskilte populationer af marsvin: Bælthavspopulationen og Østersøpopulationen. Bælthavspopulationen vurderes at være stabil, mens Østersøpopulationen er kritisk truet. Der er registreret en lav tæthed af marsvin i den østlige del af Storstrømmen om sommeren, mens der er middelhøj tæthed af marsvin i vinterhalvåret.

I miljøvurderingen fremgår det, at da rørledningen underborer projektets marine områder er den eneste mulige påvirkning på de marine områder et eventuelt blow-out. Såfremt et blow-out finder sted vil marsvin dog nemt kunne finde alternative områder at jage og opholde sig i, og det vurderes på den baggrund, at en væsentlig påvirkning af marsvin kan udelukkes, og at områdets økologiske funktionalitet for marsvin ikke vil blive påvirket.

For påvirkningen af bilag IV-arter henvises til den forelagte vurdering i miljøkonsekvensrapportens kapitel 18.

Energistyrelsens vurdering

På baggrund af den fremlagte væsentlighedsvurdering og konsekvensvurdering samt de foreslåede afværgeforanstaltninger finder Energistyrelsen ikke, at projektet i anlægsfasen og driftsfasen forsætligt forstyrrer de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, i deres naturlige udbredelsesområde, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvintrer eller vandrer, eller beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, jf. § 8 stk. 1 og 2 i offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen.

3.7.9. Kulturarv

Energistyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til kulturarv.

Bilag 2: Adresseliste over centrale involverede danske myndigheder

Energistyrelsen
(Danish Energy Agency)
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København

Miljøstyrelsen
(Danish Environmental Protection Agency)
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

Søfartsstyrelsen
(Danish Maritime Authority)
Casper Brandts Plads 9
4220 Korsør

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
(Danish Ministry of Defence Estate Agency)
Arsenalvej 55
9800 Hjørring

Slots- og Kulturstyrelsen
(Agency for Culture and Palaces)
Center for kulturarv
Fejøgade 1
4800 Nykøbing Falster

Fiskeristyrelsen
(The Danish Directorate of Fisheries)
Nyropsgade 30
1780 København V

Kystdirektoratet
(The Danish Coastal Authority)
Højbovej 1
7620 Lemvig

Arbejdstilsynet
(Danish Working Environment Authority)
Landskronagade 33
2100 København Ø

Udenrigsministeriet
(Ministry of Foreign Affairs of Denmark)

Asiatisk Plads 2
1448 København

Geodatastyrelsen
(Danish Geodata Agency)
Lindholm Brygge 31
9400 Nørresundby
Danmark

Bilag 3: Resumé af høringsvar

Bilag 3 er tilgængelig på Energistyrelsens hjemmeside under offentliggørelse af tilladelse til Lolland-Falster gasrørledningen.

